

Előíma: *Úr Jézus Krisztus! Köszönjük, hogy a mai estén rácsodálkozhatunk a Te végtelen jóságodra és bűségedre! Nem hagytad magára a halált érdemlő emberiséget, hanem a legnagyobb szeretettel vállaltad, hogy elfogjanak, elítéljenek és kivégezzenek. Ezen az úton készítetted el megszabadulásunk lehetőségét. Kérünk, segíts most igazán belegondolni, mit jelentettek az elfogatás előtti órák Rád és tanítványaidra nézve. Hasd át lelkünket szeretetteddel, hogy megerősödjünk a Benned való hitben, és az embertársaink iránti önzetlen szeretetben! Amen.*

Textus: Jn 13,1-15

Kedves Testvérek!

A mai estével magunk is csatlakozunk az Úr Krisztus szenvedésének eseményeihez gondolatban, lélekben az Ige bizonyosságtétele által. Hagyományosan az utolsó vacsora, és az elfogatás szokott a nagycsütörtök témája lenni, de Jn evangélista feljegyzéséből egy további esemény is előttünk állhat: a lábmosás története, amelyre ma este figyelhetünk.

A lábmosás történetét a legtöbben úgy szokták magyarázni, hogy a lényeg itt a megalázkodás, a legalázatosabb szolgálat. Igen, valóban erről van szó, de azért jó lenne, ha egy kicsit árnyaltabban értenénk ezek után. Mert ennél sokkal több van ebben a szakaszban, és mind-mind a mi épülésünkre!

Az első, amit Jn megállapít, az, hogy Krisztus készül átmenni e világból az Atyához. Ez az Atya által elrendelt időben következik, se előbb, se később. Jézus tudja, hogy az óra eljött, ezért készül. Jn megállapítja még azt is, hogy az Úr Jézus „szerezte az övét e világban, szerette őket mindvégig.” Szerette? Már nem szereti az övét, csak szerette? Ez a múlt idő mindig bántotta a fületem, amíg utána nem gondoltam, hogy miről van szó. Arról, hogy az Úr Jézus nem kötelességtudatból volt e világban tanítványai körében, hanem mert szerette őket. Kötődött hozzájuk, odafigyelt rájuk, fontosak voltak Neki. Ezért is szól itt múlt idő, „szerezte”: mert itt a tanítványokhoz fűződő e világi viszonyról van szó, és az, amit Jn ki akar fejezni, az, hogy Jézusnak ebből a szempontból sem volt egyszerű itt hagyni őket halálakor.

Minden temetéskor látom, meg magamról is tudom, a legnehezebb az elválás: hogy ebben az életben többet nem találkozunk elhunyt szerettünkkel, bárhogy is hiányzik. Jn azt írja, *Krisztus szerette az övét, mindvégig szerette őket.* Úgy is nehéz volt az elválás, hogy tudta, fel fog támadni. Ezt a szeretetet, ragaszkodást pedig vmi Önmagához méltó, különleges módon akarta félreérthetetlenül a tanítványai tudtára adni. Ez volt a lábmosás.

A vacsora után először is *letette* felsőruháját: itt ugyanaz a görög ige szerepel, ami akkor, amikor az Úr Jézus az életét *tette le*. És ahogy a felsőruhát a lábmosás után felvette, ugyanígy vette vissza az életét a feltámadásban. Ez tehát megadja az üzenetet: a lábmosás a kereszthalál jelképe. Egyik fontos üzenete az, hogy olyan váratlan, olyan hihetetlen és elfogadhatatlan mindaz, ami Krisztussal nagypénteken történni fog, mint az, hogy Ó, Mester, Tanító, Rabi léte tanítványai lábát megmossa. De értük történik, ahogyan a kereszthalál: Krisztus leteszi, majd visszaveszi az életét, és ennek végeredménye a mi megváltásunk lesz.

A lábmosás alapvetően a szolgák feladata volt, olyan megalázkodón tartották, hogy zsidó származású rabszolgával nem is végeztettek ilyen feladatot Izraelben, csak más nemzetiségűvel. Olykor persze volt arra példa, hogy a feleség a férje lábát, tanítvány a tisztelt mestere lábát, esetleg a házigazda az előkelő vendég lábát szeretete, alázata jeleként megmosta, de ez sem volt azért általános. Arra viszont soha nem volt példa, hogy a Mester, a Tanító mosta volna meg tanítványai, követői lábát. Ez teljesen váratlan, érthetetlen volt mindenkinek.

Péter tanítvány ezért is kezdett azonnal tiltakozni: nekem kéne a Te lábadat megmosnom, és Te akarsz velem ilyet tenni? Hogy mai példát mondjak, vmi olyasmi lehetett ez, mintha a miniszterelnök beülne a sofőrje helyére, a sofőrt meg beültetné a hátsó ülésre, és így, szerepet cserélve járnák az országot. Vagy mintha a kórházban az orvost, ápolót a beteg lefektetné az ágyba, és nem engedné, hogy azok felkeljenek, hanem ő, a beteg hozná nekik ágyba az ételt, gyógyszert, ő gondoskodna róluk... Na, így már értjük Péter indulatát: aki ezt megengedi, az magáról állít ki bizonyítványt! Pétert igenis zavarta ez a szerepcseré: ő akart tenni Mesteréért, szolgálni Neki, és nem azt akarta, hogy Jézus szolgálja ki őt. *Ha ezt megengedem, azszal véglegesen megalázom a Mestert* – gondolhatta magában. És ki is mondta: „*Az én lábamat nem mosod meg soha!*”

Habár a többiek nem tiltakoztak, biztos vagyok benne, hogy ők se nagyon tudták mire vélni az Úr Jézus tettét, és rettenetes kényelmetlenül érezték magukat közben, bár ellenállni csak Péter mert. Az Úr Jézus azonban azonnal válaszolt: „*Amit én teszek, most még nem érted, de később majd megérted. Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám.*” Hogy lehetett ennyire fontos ez a lábmosás, hogy Péter addigi három évének lemondását, ragaszkodását ennek az egy dolognak az elmaradása semmissé tette volna? Nos, úgy, hogy Krisztus megváltói halálát emberi gondolatok szerint lehetetlen elfogadni, és aki azt mondja: *nem vagyok méltó, hogy Jézus értem meghaljon, nem engedem, hogy megtegye, az ezzel önmagát zárja ki Isten helyes döntésének áldásaiból!*

A lábmosás itt a kereszthalál elfogadhatatlanságának jelképes próféta megjelenítése: az Isten hal meg a bűnös emberekért, a bűnösök meggyilkolják az egyetlen Igaz embert... A Mester mossa a tanítványok lábát. Igen, ez ugyanaz az indulat: a büszke ember nem kér belőle, de Isten ezen a módon készíti a megváltást. Aki ezt nem fogadja el, hanem ragaszkodik saját büszkeségéhez, az kívül marad! Ezért kellett megengednie Péternek is, hogy az Úr Jézus kiszolgálja, hogy megmossa a lábát. Milyen jó, hogy végül megengedte.

De volt még ott vki, aki elfogadta ugyan a lábmosást, de semmit se értett belőle: ez Júdás volt, a későbbi áruló. Ő úgy választotta a 30 ezüstpénzt, úgy adta át a hatóságnak bűnözőként az Úr Jézust, hogy előtte ezt még végignézte, sőt elfogadta! Milyen rettenetes lelki vakságban lehetett! Nem ért fel, nem jutott el lélekben, szeretetben az Úr Jézus megértéséig: testben jelen volt még ugyan, de lélekben már rég a pénzt számolta. Már nem fogadta be azt, amit Krisztus kínált volna, hanem egyszerűen túllépett rajta. Ekkora a különbség az önző, bűnös ember és az ártatlan, tökéletes ember: a Krisztus közt! Krisztus megmosta Júdás lábát is, ugyanolyan szeretettel és alázattal, mint a többiekét, miközben tudta, hogy Júdás mit fog tenni rövidesen. Júdás pedig elfogadta ezt a szeretetet, alázatot úgy, hogy semmit se jelentett a számára!

A lábmosás a közösségüket is kifejezte: hogy összetartoznak, hogy egymáshoz tartoznak. Az egyház csodaszép kiabrázolódája ez: az egy Krisztus szeretete és alázata gyűjti egybe, és tisztítja meg a Benne hívőket.

Amikor Péter megértette, hogy a lábmosást nem lehet megúsznia, akkor már azt kérte: „Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezeimet, sőt, a fejeimet is!” Krisztus erre váratlan választ adott: „Aki megfürdött, annak csak arra van szüksége, hogy a lábát mossák meg, különben teljesen tiszta.” Ez a mondat megint csak a kereszthalálra és az abból felépülő egyházra néz előre: aki szív szerint elfogadja a Krisztus váltságát, annak bűneit az Úr eltörli. Közben sajnos lesznek újabb bűneink, de íme, azokra is érvényes a Krisztus áldozata. Teljesen az Ő kezében van a hívó ember: mind a megtérése előtti bűnöket, mind a megtérése után elkövetetteket a Krisztus vére törli el, a kulcs ennek az elfogadása.

A másik kulcs pedig az, hogy az egyházban, a Krisztus testében milyen indulattal közelítenek egymáshoz a tagok: uralkodói indulattal, vagy a szolgáló szeretet alázatával? Ne feledjük el: Krisztus nem utcai idegenek lábát mosta meg. És ez nem véletlenül történt így: Ő, a Mester, az Isten Fia tanítványai lábát mosta meg, akikre egyháza sorsát rábízta. A szolgáló alázat elsősorban az egyháztagok egymás iránti viszonyát jelképezi: nincs hatalmi harc, nincs tekintélyuralom, nincs „én mondtam, ezért kell megcsinálni”. Nem, a Krisztus nem így vezeti az egyházat, hanem lábmosó alázattal. Meglátva, és felvállalva a másik egyháztag szükségleteit, bűneit, ínségét, tisztátalanságát pfujolás, fintorgás, kioktatás nélkül.

A lábmosás története tehát Krisztus kereszthalálának értelmét és önfeláldozásnak példáját állítja elénk. Kereszthalálának értelme az, hogy amit mi sem magunkért, sem egymásért nem tettünk, és nem is tudtunk volna soha megtenni, azt Ő, Aki ugyan véten, felvállalta, magára vette. Ő a mi bűneinket. Példájának követése pedig a saját hasznomról, önmagamról való lemondás a testvérem boldogsága, az egyház épülése érdekében. Nem egyszerűen a szegények megetetéséről, a betegek fájdalmának enyhítéséről van itt szó! Az egyháznak nem ez a feladata, hanem az, hogy Isten szeretetét hirdesse, pl. azzal is, hogy megeteti az éhezőket, és gondoskodik a betegekről. De nem az emberi ellátás a cél, hanem az, hogy a Krisztus szeretetét odaéljük a hívó, és még nem hívó szenvedők, szükségben lévők elé.

Olyan csodálatos belegondolni: Krisztus ilyen kifejezhetetlenül hatalmas szeretettel tekint rám is. Rám, aki olyan értetlenkedő vagyok, mint Péter, aki sokszor türelmetlenkedem: *segíts máris!* Aki olyan sokszor inkább visszafelé lépek, minthogy fejlődnek a hitben: elfelejtem a tanítást, nem a szerint hozom a döntéseimet, még mindig van félelem a szívemben, aggodás a lelkemben. Engem, aki ilyen vagyok, íme, mégis szeret a Krisztus! És nem csak távolról szeret, mint ahogy a nép vezetői régen a tribünről integettek az arctalan tömegnek. Úgy szeret, ahogy a tanítványokat: a lehető legközvetlenebbül, megmosva a lábukat! Persze a mi lábunkat fizikai valóságában nem mossa meg, hiszen visszajöveteléig Atyja jobbján van testileg. Szentleke által azonban igenis így szeret: tisztogatja a gondolatainkat, bevilágít szívünk sötét zugaiba, és takarítja azokat a bűntől. Erre a csodás szeretetre az egyetlen helyes válasz, ha mi is így igyekszünk egymást szeretni, elsősorban a Krisztus gyülekezetében, de minden felebaráti kapcsolatban is. Krisztus lemondott dicsőségéről, kiváltságairól, idejéről, lehetőségeiről, egészségéről, az egész életéről: előbb tanítványai lábát mosta, aztán meghalt helyettük a kereszten. Hassa át ez a határtalan szeretet a Te szívedet is, testvérem!

A lábmosás történetével kapcsolatban szükséges szólni a gyülekezeti közösség nélkülözhetetlenségéről. És ez éppen most igen fontos üzenet számunkra! Nehéz időköt élünk, és az ünnepünk sem lehet sajnos olyan, amilyennek szeretnénk volna. De Krisztus a Lelke által jelen tud lenni az otthonainkban, és odafigyelő szeretetét ott is megérezhetjük. A gyülekezet közösségét semmi sem pótolja, csak erőt kaphatunk ahhoz, hogy amíg muszáj, magánosan imádjuk Urunkat.

A közösség fontossága a mai történetből is csodálatosan meglátszik: ha Krisztus szándéka a gyülekezet nélküli hit lenne, akkor nem épített volna maga köré tanítványi kört, még kevésbé tanította volna követőit arra, hogy a rabszolgai alázatig szeressék, segítsék, vállalják fel egymást. De íme, ezt tette: egymás felé indította tanítványait, hogy élő, működő közösségként szolgálják a többiek érdekét Krisztus alázatával és őszinte szeretetével. Ezért furcsa ez a mostani idő, hogy éppen ez vált nehezebbé: a személyes kapcsolattartás, egymás terheinek a hordozása. De Krisztus nem lett kisebb: ha az volt a szándéka földi életében, hogy valóságos közösséget építsen fel követőiből, akkor ezt most is létre fogja újra hozni, addig pedig megtartja az övének lelki közösségét, amíg az akadályokat le nem győzi. A közelgő ünnep óráiban jusson eszedbe: íme, így szeret az Úr! Nem távolról, nem szavakkal, hanem a lehető legközelebről és az életébe kerülő cselekedettel. Szeresd te is Őt, és felebarátaidat! Ámen.

Utóima: *Úr Jézus Krisztus! Köszönjük, hogy ennyire szeretsz! Minket is Te tisztogatsz saját önzésünk, gonoszságunk rettenetes következményeitől, és még tiltakozásunk vagy meggondolatlan kérdéseink ellenére is törődsz velünk. Nagy szükségünk volt épp ma arra, hogy emlékeztess: Te tudsz a sorsunkról, Téged érdekel, hogy vagyunk, mi lesz velünk. Te a szolgáló alázatig szeretettel gondolsz ránk, ezért nyugodtan Rád bízhatjuk magunkat és szeretteinket. Kérünk, adj hitet, reménységet, hogy Nálad van a sorsunk elrejtve, Aki az életedet adtad értünk. Kérünk, tisztogass, hogy lelkünkben méltóbbak lebecsülünk a Te gyermekednek neveztetni, mint eddig. Kérünk, álld meg gyülekezetünket, és add, hogy a kényyszerű távollét minél előbb véget érhesen! Áldd meg mindazokat, akik ezekben a napokban sok év után először maradnak templomi együttlét nélkül a feltámadás ünnepén. Irgalmazz, és add vissza nekünk a gyülekezeti együttlét áldott lehetőségét! Segíts, hogy ha majd visszakaphatjuk ezt, sokkal jobban megbecsüljük, mint korábban – hiszen egy időre el kellett veszítenünk, és így rádöbbenettünk, milyen jó is a Tied közössége. Kérünk, irgalmasan intézd sorsunkat, mint eddig, és adj jó békességet lelkünkbe, életünkbe! Ámen.*

(Árnayölgyi Béla lp.)